

Københavns Kommune

**Trivselsundersøgelse
blandt beboere i 13 boligområder**

**Opfølgning på undersøgelse
foretaget i 2006**

Rapport

Maj 2008

Københavns Kommune

**Trivselsundersøgelse blandt
beboere i 13 boligområder**

**- Opfølgning på undersøgelse
foretaget i 2006**

Maj 2008

Åboulevarden 80
Postboks 615
DK-8100 Århus C

Telefon 8732 3334
Fax 8732 3333
E-mail niraskon@niraskon.dk

1.	Indledning	2
1.1	Læsevejledning	2
1.1.1	Rapportens kapitler	2
2.	Resumé	2
3.	Trivsel i 13 udvalgte boligområder	2
3.1	Beboernes baggrund for at flytte til området	2
3.2	Generel trivsel i boligområdet	2
3.2.1	Generel trivsel	2
3.2.2	Oplevede styrker og svagheder ved boligområderne	2
3.2.3	Generelle tilfredshedsindikatorer	2
3.2.4	Opsamling på den generelle beboertrivsel	2
3.3	Beboernes oplevelse af boligområdernes omdømme	2
3.3.1	Opsamling på beboernes oplevelse af områdernes omdømme	2
3.4	Sociale relationer i boligområderne	2
3.4.1	Forholdet mellem forskellige etniske beboergrupper i områderne	2
3.4.2	Opsamling på de sociale relationer i områderne	2
3.5	Beboernes oplevelse af tryghed	2
3.5.1	Opsamling på beboernes oplevelse af tryghed i områderne	2
3.6	Beboernes oplevelse af den boligsociale indsats	2
3.6.1	Den boligsociale indsats	2
3.6.2	Deltagelse i fællesaktiviteter	2
3.6.3	Opsamling på beboernes oplevelse af den boligsociale indsats i områderne	2
4.	Konklusioner og fremadrettede udfordringer	2
4.1	Den generelle trivsel i boligområderne	2
4.2	Aspekter af beboernes trivsel	2
4.3	Udvikling i beboernes trivsel	2
4.4	Trivselsmønstre blandt forskellige beboergrupper	2
4.5	Perspektiver på fremadrettede muligheder og udfordringer	2
4.5.1	Status quo	2
4.5.2	Fokusområder i indsatsen	2

5.	Metodebeskrivelse	2
5.1	Undersøgelsens tilrettelæggelse	2
5.1.1	Udarbejdelse af interviewguide	2
5.1.2	Koordinering med Naboskabsundersøgelsen	2
5.1.3	Udvælgelse af respondenter og udsendelse af informationsskrivelser	2
5.2	Dataindsamling	2
5.2.1	Gennemførelse af dataindsamling	2
5.2.2	Undersøgelsen repræsentativitet	2
5.3	Dataanalyse	2
5.3.1	Statistisk vægtning	2
5.3.2	Signifikanskriterier ved sammenligninger mellem beboergrupper	2
6.	Bilag	2
6.1	Fuldstændigt tabelmateriale for uhjulpne spørgsmål	2

1. Indledning

NIRAS Konsulenterne har for Københavns Kommune gennemført en trivselsundersøgelse blandt et repræsentativt udsnit af beboerne i 13 udvalgte boligområder, hvor der gennemføres boligsociale projekter. De 13 boligområder er: Akacieparken, Bispebjerg, Rabarberlandet, Gyldenrisparken, Holmbladsgadekvarteret, Jagtvejskvarteret, Kongens Enghave, Lundtoftegadekvarteret, Mjølnerparken, Urbanplanen, Sjælør Boulevard, Basis 37 og Tingbjerg.

Trivselsundersøgelsen indgår som en del af Københavns Kommunes evaluering af den boligsociale indsats i perioden 2004-2008. De 13 boligområder, som er udvalgt til trivselsundersøgelsen, er alle kendetegnet ved at have relativt store grupper af udsatte beboere. I Tabel 1-1 herunder er gennemsnittet for boligområderne på udvalgte socioøkonomiske indikatorer sammenlignet med Københavns kommune som helhed.

Tabel 1-1: Beboersammensætning i 13 boligområder under den særlige boligsociale indsats. Udvalgte socioøkonomiske indikatorer¹

Beboergruppe	Boligområderne	Københavns kommune
Indvandrere/efterkommere*	54 %	20 %
Personer på 17 år og derover, der modtager indkomsterstøttende ydelser**	68 %	46 %
Gennemsnitlig indkomst***	164.819 kr.	227.070 kr.
Husstande med enlig forsørger*	15 %	7 %

* Opgjort 1/1 2007

** Opgjort 1/1 2005. 'Indkomsterstøttende ydelser' dækker 'midlertidige ydelser' i form af arbejdsløshedsdagpenge, øvrige dagpenge, kontanthjælp samt revaliderings- og aktivitetsydelser og 'varige ydelser' i form af pension, førtidspension og efterløn.

***Opgjort 1/1 2006

De 13 boligområder havde alle ved opstarten af den boligsociale indsats fået støtte til at oprette beboerrådgiverfunktioner² med henblik på at styrke og koordinere de boligsociale tiltag i områderne.

¹ Tallene baserer sig på Danmarks Statistik, 'Statistiske nøgletal for boligområder'.

Trivselsundersøgelsen har til formål at give et aktuelt billede af, hvordan beboerne trives i deres boligområder. Derudover skal undersøgelsen dokumentere udviklingen i beboernes trivsel over en toårig periode fra 2006, hvor en tilsvarende trivselsundersøgelse blev gennemført, og frem til i dag.

Denne rapport indeholder resultaterne af trivselsundersøgelsen for de 13 boligområder under ét. Resultaterne indgår derfor som et redskab til at evaluere den samlede, koordinerende boligsociale indsats i de 13 områder. Der henvises til de særskilte områderrapporter for en præsentation af resultaterne på områdeniveau.

I undersøgelsen indgår en række spørgsmål, der tilsammen afdækker væsentlige aspekter af beboernes daglige trivsel i deres boligområde. Undersøgelsen afdækker bl.a.

- Beboernes samlede trivsel, herunder deres tilfredshed med at bo i boligområdet
- Beboernes oplevelse af boligområdets omdømme
- Beboernes oplevelse af de sociale relationer i boligområdet
- Beboernes følelse af tryghed/utryghed i boligområdet
- Beboernes deltagelse i fællesaktiviteter og deres kendskab til den boligsociale indsats i området

Dataindsamlingen til undersøgelsen er gennemført som telefoninterview med et repræsentativt udsnit af beboere over 17 år i de 13 områder. I de syv mindste områder er dataindsamlingen gennemført som en totalundersøgelse blandt samtlige husstande, der kunne skaffes telefonnummer på, mens der i de seks største områder er sket en tilfældig udvælgelse af respondenterne. Der er i alt gennemført 2.252 interview i perioden mellem 4. februar og 19. marts 2008. Interviewene fordeler sig således:

² En beboerrådgiver er ansat i et boligsocialt projekt til at koordinere indsatsen i et område. Beboerrådgiveren er ansat af boligafdelingen/boligorganisationen og den stedlige kommune i fællesskab og med støtte fra Landsbyggefonden.

Tabel 1-2: Fordeling af respondenter på de 13 boligområder i trivselsundersøgelsen

Boligområde	Antal husstande	Antal interview
Akacieparken	382	93
Bispebjerg	3.127	209
Rabarberlandet	1.254	215
Gyldenrisparken	465	99
Holmbladsgadekvarteret	1.438	204
Jagtvejskvarteret	1.364	203
Kongens Enghave	3.605	226
Lundtoftegadekvarteret	726	189
Mjølnerparken	552	149
Urbanplanen	2.339	221
Sjælør Boulevard	265	84
Basis 37	417	128
Tingbjerg	2.357	232

Det gennemførte antal interview sikrer, at undersøgelsen er repræsentativ for hvert enkelt område. I den samlede undersøgelse er resultaterne statistisk korrigerede, således at hvert område indgår med den vægt, deres størrelse berettiger til. Den samlede undersøgelse er således også repræsentativ for de 13 boligområder under ét. Der henvises til kapitel 5 for en nærmere beskrivelse af dataindsamlingen og den anvendte metode.

1.1 Læsevejledning

Resultaterne af trivselsundersøgelsen fremstilles kommenteret i tabeller og figurer. Overskriften til hver tabel/figur indeholder spørgsmålsformuleringen, sådan som det er stillet til respondenterne i undersøgelsen. Med notationen ”n =” er angivet hvor mange respondenter, der har besvaret det pågældende spørgsmål.

Der er så vidt muligt foretaget en sammenligning med resultaterne af 2006-undersøgelsen. Enkelte nye spørgsmål er kommet til i den aktuelle undersøgelse og har derfor ikke noget sammenligningsgrundlag. Det drejer sig om et spørgsmål, der afdækker beboernes oplevelse af, hvad der forårsager områdets omdømme udadtil, samt et spørgsmål om, hvad beboerne oplever som værende det mest positive ved deres boligområde. Førstnævnte spørgsmål er medtaget for at få en forklarende dimension ind i undersøgelsen, mens sidstnævnte spørgsmål skal uddybe, hvad beboerne lægger vægt på i forbindelse med deres trivsel i boligområderne.

Der er ikke foretaget sammenligninger mellem resultaterne for 2006 og 2008 for de spørgsmål, som er stillet 'uhjulpet'. Ved uhjulpne spørgsmål forstås spørgsmål uden fast definerede svarkategorier, hvor beboerne helt frit formulerer deres svar, som først efterfølgende bliver inddelt i svarkategorier. For de uhjulpne spørgsmål er resultaterne fra 2006 og 2008 sammenlignet kvalitativt i kommenteringen af tabeldata.

For hovedparten af tabellerne og figurerne gælder, at summen af svarfordelingerne kan variere med et enkelt procentpoint fra 100 %. Det skyldes afrundinger. Spørgsmål, hvor respondenterne har kunnet afgive mere end ét svar, summerer ikke til 100 %. Desuden er der for denne type spørgsmål kun gengivet de svarkategorier, som er anvendt af mindst 5 % af beboerne. I rapportens bilag findes de fuldstændige tabeller.

Det er i teksten kommenteret, hvor der er signifikante forskelle på, hvordan forskellige beboergrupper har besvaret et givet spørgsmål. Der henvises til kapitel 5 for en beskrivelse af de anvendte signifikanskriterier.

1.1.1 *Rapportens kapitler*

I *kapitel 2* gives et kort resumé af undersøgelsens resultater.

I *kapitel 3* præsenteres resultaterne af trivselsundersøgelsen efter en tematisk opbygning med løbende kommentering af de statistiske data.

Kapitel 4 samler kort op på undersøgelsens resultater, herunder udviklingen fra 2006 til 2008, og skitserer hovedudfordringerne og -mulighederne for det fremadrettede arbejde.

I *kapitel 5* gives en beskrivelse af den anvendte metode.

Bilag 1 præsenterer de data, som kun er medtaget i ufuldstændig form i kapitel 3.

2. Resumé

I dette afsnit opridses hovedresultaterne af trivselsundersøgelsen i punktform.

- Otte ud af ti beboere er samlet set tilfredse eller meget tilfredse med at bo i deres boligområde. Samme mønster tegner sig, når man måler beboernes samlede trivsel på en række indikatorspørgsmål om beboernes sociale miljø og engagement (afsnit 3.2).
- På trods af beboernes sociale trivsel i boligområderne ønsker knap halvdelen af dem at fraflytte deres boligområde på kortere eller længere sigt. Der ligger flere forskellige overvejelser bag disse flytteønsker, hvoraf den hyppigst nævnte er utilfredshed med boligens størrelse (afsnit 3.2.1).
- Når beboerne skal pege på det mest positive ved at bo der, hvor de bor, nævner de typisk områdets beliggenhed og forskellige kvaliteter ved deres bolig og boligområde. Når de skal pege på, hvad der kan forbedres, nævner flere beboere forhold, som vedrører kriminalitet og utryghed, særligt omfanget af hærværk og en præventiv prioritering af aktiviteter for unge. Derudover nævnes en ændring af beboersammensætningen af flere beboere (afsnit 3.2.2).
- Et flertal af beboerne oplever, at deres boligområde har et dårligt image udadtil, og det påvirker deres trivsel i negativ retning. Det er særligt beboere med anden etnisk baggrund end dansk, som giver udtryk for, at det er vigtigt for dem, at deres boligområde har et godt omdømme udadtil. Det er således blandt disse beboere, at følelsen af 'stigmatisering' - som følge af områdets omdømme - er størst (afsnit 3.3).
- De sociale relationer i boligområderne er relativt stærke, især de ikke helt nære relationer. Forholdet mellem de forskellige etniske grupper i områderne er samtidig relativt godt, og forholdet er forbedret siden 2006 (afsnit 3.4).
- Beboerne i boligområderne er overraskende trygge i forhold til, hvor meget kriminalitet de oplever i deres boligområder. Undtagelsen er ældre beboere, ligesom de kvindelige beboere ikke er helt så trygge som de mandlige.

Beboerne oplever samme omfang af kriminalitet i 2008 som i 2006 (afsnit 3.5).

- Tre ud af fire beboere oplever at have nogen at henvende sig til i deres boligområde, hvis der opstår problemer (afsnit 3.5).
- Kendskabet til beboerrådgiverne er faldet siden 2006, hvilket til dels kan forklares med beboerudskiftning og udskiftning blandt beboerrådgiverne. Det kan også skyldes, at beboerrådgivernes arbejde i forhold til at koordinere de boligsociale aktiviteter i området har betydet, at de overlader mere udførende arbejde til frivillige og derfor yder en mere tilbagetrukket indsats, som ikke er synlig for beboerne i det daglige (afsnit 3.6).
- Den generelle tendens er, at ældre beboere trives bedre i deres boligområde end yngre beboere, samt at beboere med anden etnisk baggrund end dansk oftere ønsker at flytte væk, formentlig bl.a. fordi de påvirkes negativt af områdernes dårlige omdømme udadtil, og fordi de i mindre grad deltager i fællesaktiviteter og oplever at have nogen at henvende sig til ved problemer.
- Beboertrivslen har været meget robust over for de mange forskelligartede påvirkninger, beboerne har været udsat for siden 2006. Det er lykkedes at fastholde det generelle trivselsniveau og på visse afgrænsede områder at skabe egentlige fremskridt. Det drejer sig om en forbedring af de sociale relationer i områderne, herunder en forbedring af forholdet mellem de forskellige etniske grupper, samt en mindre forbedring i beboernes oplevelse af områdernes omdømme udadtil.

3. Trivsel i 13 udvalgte boligområder

I dette kapitel beskrives de samlede resultater for trivselsundersøgelsen i de 13 udvalgte boligområder i 2008. Resultaterne er – hvor det er muligt – sammenholdt med resultaterne af trivselsundersøgelsen fra 2006. Fremstillingen giver derfor dels et aktuelt og samlet billede³ af, hvordan beboerne trives i de 13 boligområder, dels en dokumentation for, hvordan beboertrivslen har udviklet sig over de seneste to år.

Kapitlet indledes med en kort karakteristik af beboernes bolighistorik. Herefter beskrives beboernes overordnede trivsel og tilfredshed i deres boligområder, mens de efterfølgende afsnit mere dybdegående behandler forskellige temaer i forhold til beboernes trivsel, herunder områdernes omdømme, de sociale relationer, oplevelsen af kriminalitet og tryghed/utryghed samt et emne om fællesaktiviteter og den boligsociale indsats.

3.1 Beboernes baggrund for at flytte til området

Beboerne er indledningsvist blevet spurgt til, hvordan de fik deres nuværende bolig. Som det fremgår af Tabel 3-1, skaffede omtrent to tredjedele af beboerne (65 %) selv deres egen bolig, mens knap hver femte beboer (19 %) har fået boligen anvist af kommunen. De resterende beboere er på anden vis bosat i området, f.eks. ved at flytte ind hos kæreste/ægtefælle eller ved at bytte sig til boligen gennem boligforeningen. Billedet er dermed stort set det samme som i 2006.

Tabel 3-1: Hvordan fik du din nuværende bolig? (n=2226)

	2006	2008
Fik boligen anvist af kommunen	23 %	19 %
Søgte selv boligen / var skrevet op hos boligforeningen	68 %	65 %
Jeg flyttede ind hos samlever/familie	10 %	9 %

³ Der henvises til de 13 område-rapporter for en afrapportering af de områdespecifikke resultater.

Jeg byttede mig til den		4 %
Andet		3 %
Total	100 %	100 %

Til gengæld peger undersøgelsen på, at der er sket en vis ændring i beboeromsætningen i de 13 boligområder. Der er i dag færre beboere, som har boet over fem år i boligområderne, mens der er flere beboere, som har boet i områderne i mindre end fem år. Som man ser i Tabel 3-2, forekommer den største stigning blandt gruppen af beboere, som har boet mellem et og fem år i deres boligområde. Der er derfor tale om, at den kortere anciennitet i området afspejler en stigning i beboerudskiftningen, som er startet for over et år siden.

Tabel 3-2: Antal år bosat i området (n=2248)

	2006	2008
Fra 0 til 1 år	8 %	9 %
Mellem 1 og 5 år	18 %	27 %
Mellem 5 og 10 år	20 %	17 %
Mere end 10 år	54 %	47 %
Total	100 %	100 %

Gennemsnitligt antal år bosat i området: 14,1 (17,1 år i 2006)

På trods af den øgede beboerudskiftning har beboerne stadig boet gennemsnitligt 14 år i boligområderne (mod 17 år for to år siden).

Samlet set kan der konstateres en udvikling, hvor der er en stigende beboeromsætning i de 13 boligområder. De nye beboere bosætter sig i området efter nogenlunde samme model som tidligere. Der er dog en svag tendens til, at færre beboere henvises kommunalt, idet omtrent hver femte beboer i 2008 er henvist fra kommunen, mens det i 2006 gjaldt knap hver fjerde beboer.

3.2 **Generel trivsel i boligområdet**

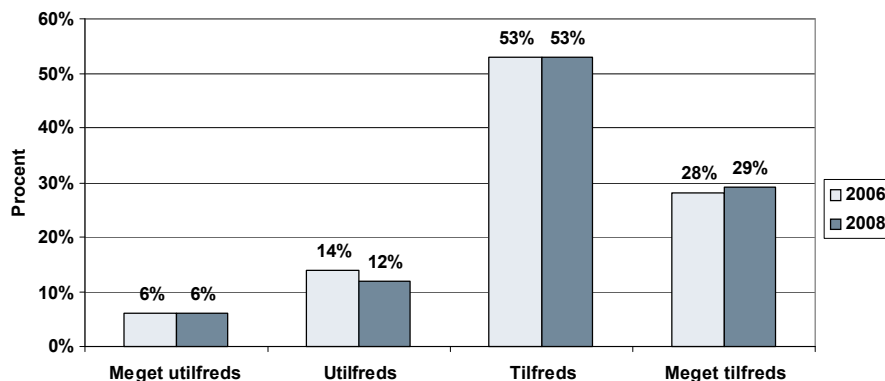
I dette afsnit beskrives det, hvordan beboerne generelt trives i deres boligområder.

3.2.1 *Generel trivsel*

Som det fremgår af Figur 3-1, er beboerne generelt tilfredse, når de ud fra en samlet betragtning skal vurdere, hvordan det er at bo i deres boligområde. Mere end otte ud af ti beboere er enten tilfredse (53 %) eller meget tilfredse (29 %)

med at bo i deres område.

Figur 3-1: Samlet set er du så meget utilfreds, utilfreds, tilfreds eller meget tilfreds med at bo i boligområdet? (n=2221)

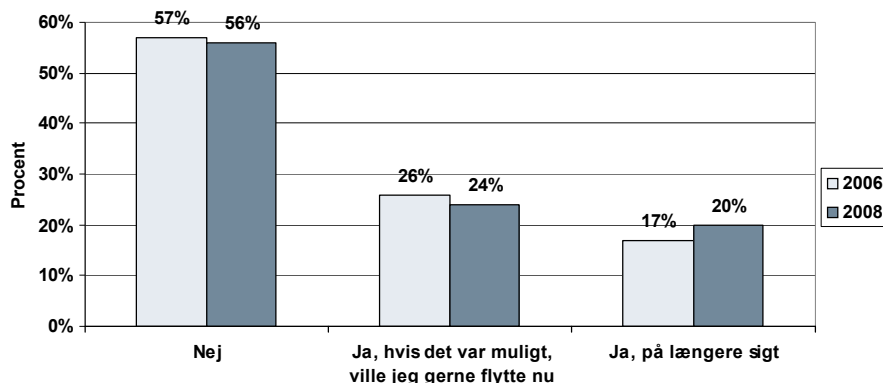
Det var også situationen i 2006, at beboerne generelt var tilfredse, og det aktuelle billede er derfor udtryk for en uændret høj generel trivsel.

Tendensen er, at beboerne er mere tilfredse, desto ældre de er. En sådan tendens kendes efter evaluators erfaringer også fra andre almene boligområder⁴.

En anden måde at afdække beboernes trivsel på er ved at spørge til, om beboerne har planer om at flytte fra boligområdet. Omkring en fjerdedel af beboerne (24 %) har et aktuelt ønske om at flytte fra boligområdet, mens hver femte beboer (20 %) ønsker at flytte på længere sigt. Beboere med en anden baggrund end dansk har større tilbøjelighed til at ville flytte end beboere med dansk baggrund. Samtidig falder lysten til at flytte, når man runder 50 år, uanset baggrund.

Figur 3-2: Har du planer om at flytte fra boligområdet? (n=2238)

⁴ NIRAS Konsulenterne har gennemført en række forskellige trivselsmålinger i almene boligområder over hele landet i perioden 2005-2008.

Såvel den samlede andel af personer, der ønsker flytte fra området, som tendensen til, at det især er yngre beboere og personer med anden baggrund end dansk, der ønsker at flytte, svarer meget præcist til, hvad man også så i trivselsundersøgelsen i de 13 områder fra 2006. Alderstendensen vil formentlig altid bestå, idet yngre mennesker er mere geografisk mobile end ældre. Tendensen til, at beboere med anden baggrund end dansk i højere grad ønsker at flytte end beboere med dansk baggrund, er interessant, fordi den store koncentration af beboere med udenlandsk oprindelse i flere af de 13 områder tilsyneladende ikke afspejler en stærk præference for områderne blandt denne beboergruppe. Tendensen gælder på tværs af alle uddannelsesgrupper.

De beboere i de 13 områder, som udtrykte et ønske om at flytte på kortere eller længere sigt, er blevet spurgt til, hvad årsagen er. Som det ses af Tabel 3-3, ligger der en række forskellige årsager bag beboernes flytteønsker. Blandt de typiske svar kan man skelne mellem de årsager, som vedrører boligen (størrelse, kvalitet, husleje), og de årsager, som vedrører en kritik af områdets sociale miljø (beboersammensætning, kriminalitet og ønsket om, at ens børn skal vokse op et andet sted). For den gruppe af beboere med anden baggrund end dansk, som ønsker at flytte, er flyttemotivet i endnu højere grad end for den tilsvarende gruppe af beboere med dansk baggrund mangler ved boligen (boligens og huslejens størrelse) samt ønsket om at børnene skal vokse op et andet sted.

Der er blandt de afgivne svar flere begrundelser for flytteønskerne, som en ren boligsocial indsats ikke kan modvirke – herunder de forhold, der vedrører boligen. At en beboer ønsker at fraflytte sit boligområde, behøver derfor ikke være et udtryk for manglende social trivsel.

I bilaget findes en komplet liste over de afgivne svar på spørgsmålet.

Tabel 3-3: Hvad er den vigtigste årsag til, at du gerne vil flytte fra boligområdet? (n=532)

	Procent
Boligens størrelse	18 %
Ønsker at mine børn skal vokse op et andet sted	12 %
For lidt tryk generelt	11 %
Kvaliteten af egen bolig	6 %
For stor andel af flygtninge og indvandrere	6 %
Huslejens størrelse	6 %
For megen kriminalitet (inkl. vold/trusler om vold)	5 %

Kun svarkategorier med over 5 % af de angivne svar er medtaget.

Tilsvarende er de pågældende beboere blevet spurgt til, hvorfor de endnu ikke er flyttet fra boligområdet. Tabel 3-4 viser, at beboerne typisk ikke har effektueret deres flytteønske, enten fordi de ikke har fundet noget endnu, eller fordi de ikke har råd. De fleste af beboerne med et ønske om at flytte synes på baggrund af de angivne besvarelser at være aktivt boligsøgende.

Tabel 3-4: Hvad er den vigtigste årsag til, at du endnu ikke er flyttet fra boligområdet? (n=521)

	Procent
Har ikke fundet noget andet endnu	32 %
Har ikke råd til noget andet (endnu)	28 %
Står langt nede på ventelisten	13 %
Der er ingen ledige boliger (der, hvor jeg gerne vil flytte hen)	12 %
Jeg flytter i den nærmeste fremtid	5 %

Kun svarkategorier med over 5 % af de angivne svar er medtaget.

3.2.2 *Oplevede styrker og svagheder ved boligområderne*

Som en del af målingen af den generelle trivsel og tilfredshed i boligområderne er beboerne i undersøgelsen blevet spurgt til henholdsvis, hvad det bedste ved deres boligområde er, og hvad der kunne gøres for at forbedre området. Der er selvfølgelig forskel på beboernes oplevelser i de enkelte områder⁵.

Hovedtendenserne er imidlertid ens på tværs af de fleste områder:

Hvad angår styrkerne ved de 13 boligområder, peger de fleste beboere på forhold, som vedrører enten boligens kvalitet eller beliggenhed. De hyppigst forekommende svar er vist i Tabel 3-5.

⁵ Der henvises til områderapporterne for en beskrivelse af beboernes vurdering af de enkelte områder.

Tabel 3-5: Hvad er det bedste ved at bo i dit boligområde? (n=2252)

	Procent
Beliggenheden	27 %
De grønne områder	22 %
Boligens kvalitet	19 %
Gode indkøbsmuligheder	14 %
Gode offentlige transportmuligheder	12 %
Lav husleje	10 %
Lavt støjniveau	9 %
God kontakt mellem beboere generelt	8 %
Udendørsarealerne	7 %
Man føler sig tryk	6 %

Kun svarkategorier med over 5 % af de angivne svar er medtaget.

Når beboerne omvendt skal pege på, hvad der kan gøres bedre, fylder kriminalitet, herunder hærværk, tyveri og vold, relativt meget i beboernes besvarelser – og meget mere end, hvad man så i undersøgelsen for to år siden. Det kan formentlig forklares med de uroligheder, som fandt sted på tidspunktet for dataindsamlingen. Som det vil blive påvist i afsnit 3.5, har beboerne ikke personligt oplevet mere kriminalitet op til undersøgelsen i 2008 end op til i undersøgelsen i 2006. Den øgede fokus på kriminalitet som et emne, der skal gøres noget ved, kan på den baggrund tænkes at hænge sammen med den store medieopmærksomhed omkring urolighederne.

De hyppigst afgivne svar på, hvad der kan forbedres i boligområderne, er fremstillet i Tabel 3-6.

Tabel 3-6: Hvis boligområdet skulle blive et bedre sted at bo, hvad mener du så, der skal gøres? (n= 2252)

	Procent
Flere aktivitetstilbud til unge	10 %
Mindske andelen af flygtninge og indvandrere	10 %
Mindre hærværk	9 %
Bedre renholdelse/vedligeholdelse	8 %
Generel ændring af beboersammensætningen	8 %
Fysiske forbedringer af egen bolig	6 %
Fysiske forbedringer af bebyggelsen	5 %
Flere grønne områder	5 %
Bedre trafikforhold/parkeringsforhold	5 %

Bedre legemiljøer til børn	5%
Lavere husleje	5 %
Flere aktivitetstilbud til børn	5 %
Mindre kriminalitet (vold/trusler om vold)	5%
Større tryghed generelt	5 %

Kun svarkategorier med over 5 % af de angivne svar er medtaget.

3.2.3 *Generelle tilfredshedsindikatorer*

Som den sidste metode til at måle den generelle trivsel i boligområderne er beboerne blevet stillet en række overordnede indikatorspørgsmål om deres dagligdag i boligområderne. Tabel 3-7 viser beboernes besvarelser af disse 'indikatorspørgsmål'.

Tabel 3-7: Hvordan har du det der, hvor du bor? (I parentes resultaterne fra 2006)

	Ja	Nej	Total
Føler du dig godt tilpas blandt de andre der, hvor du bor? (n=2203)	82 % (82 %)	18 % (18 %)	100 % (100 %)
Følger du med i, hvad der sker i dit boligområde? (n=2241)	71 % (72 %)	28 % (28 %)	100 % (100 %)
Er du med til at tage initiativ til aktiviteter i dit boligområde? (n=2244)	17 % (20 %)	83 % (80 %)	100 % (100 %)
Føler du dig tryk der, hvor du bor? (n=2211)	79 % (81 %)	21 % (19 %)	100 % (100 %)
Har du den kontakt til andre mennesker, som du ønsker dig i det daglige? (n=2244)	78 % (82 %)	22 % (18 %)	100 % (100 %)

Det fremgår af tabellen, at der ikke er sket den store udvikling i de to år, der er gået siden den seneste trivselsmåling, men at trivselsniveauet i 2006 er fastholdt. Beboerne udtrykker samlet set en ensartet trivsel på tværs af indikatorspørgsmålene, hvor omkring otte ud af ti beboere svarer bekræftende på hvert spørgsmål, som handler om beboernes engagement i boligområdet og deres oplevelse af det sociale miljø.

Det er således positivt, at mange beboere kan bekræfte, at de føler sig trygge og tilpas i deres boligområde, og at de har den kontakt med andre mennesker, som de ønsker sig. Omvendt er der stadig en restgruppe på omtrent hver femte

beboer, som ikke har denne oplevelse af socialt velbefindende og engagement.

En videre analyse viser, at beboere med anden baggrund end dansk på indikatorspørgsmålene i mindre omfang giver udtryk for at trives end beboere med dansk baggrund. Det gælder følelsen af at være tilpas blandt andre i området, om man følger med i, hvad der sker i området, og om man har den kontakt til andre, man ønsker. Blandt de beboere, som har en dansk baggrund, udtrykker de enlige forældre en lavere grad af trivsel på de indikatorspørgsmål, som handler om at føle sig tilpas blandt andre og have den fornødne kontakt med de andre beboere, ligesom de i mindre grad føler sig trygge. Dette billede af en lavere trivsel blandt beboerne med anden baggrund end dansk kan forklare, at denne beboergruppe som omtalt ovenfor oftere ønsker at flytte fra deres boligområde.

Der er et indikatorspørgsmål, som ikke ligger på niveauet med tilslutning fra omtrent 80 % af beboerne. 17 % af beboerne bekræfter, at de er med til at tage initiativ til aktiviteter i deres boligområde. Der synes således at være en stor kerne af initiativrige beboere, som de boligsociale aktiviteter i områderne fremadrettet kan forsøge at trække på.

3.2.4 *Opsamling på den generelle beboertrivsel*

Analysen af beboernes generelle trivsel har vist, at hovedparten af beboerne i de 13 boligområder trives der, hvor de bor. Det gælder både, når de selv skal vurdere deres samlede tilfredshed, og når der måles på en række generelle indikatorspørgsmål. Mere end fire ud af ti beboere ønsker at flytte fra deres boligområde på kort eller lang sigt, hvilket umiddelbart er mere end, hvad man skulle forvente ud fra den samlede tilfredshed. Når man ser nærmere på, hvilke motiver beboerne har til at ville flytte, bliver det klart, at det for hovedparten af disse beboere er andre forhold end den sociale trivsel i området, som ligger bag deres ønske om at flytte. Det gælder især utilfredshed med egen bolig. Alt i alt er den generelle trivsel på omtrent samme niveau som for to år siden.

På trods af, at hovedparten af beboerne trives i deres boligområde, er der stadig en restgruppe af beboere, som udtrykker en manglende trivsel. Det er særligt beboere med en anden baggrund end dansk, som udtrykker en lav grad af trivsel.

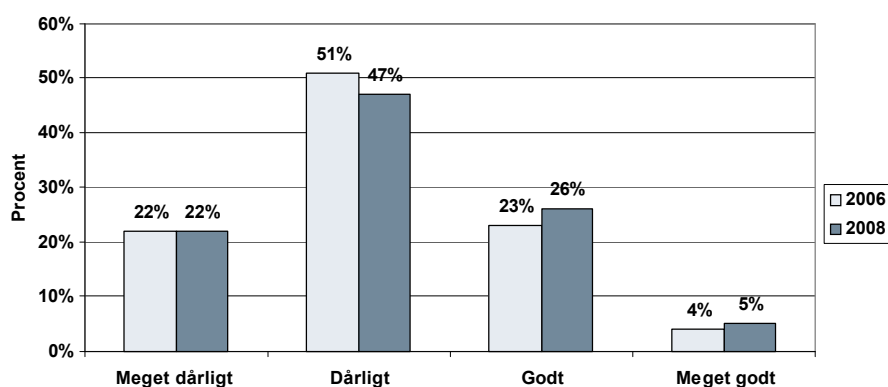
I de følgende afsnit beskrives forskellige aspekter af beboernes trivsel mere indgående.

3.3 **Beboernes oplevelse af boligområdernes omdømme**

Et af de forhold ved et boligområde, som kan have betydning for beboernes trivsel, er boligområdets omdømme blandt folk uden for området, fordi et dårligt image kan virke socialt stigmatiserende på områdets beboere.

Figur 3-3 viser, hvordan beboerne i de 13 områder oplever deres boligområders omdømme blandt folk udefra. Det fremgår, at et stort flertal af beboerne oplever, at deres boligområde enten har et dårligt (47 %) eller endda meget dårligt (22 %) omdømme. Der er dog tale om en svag forbedring i forhold til for to år siden.

Figur 3-3: Vil du sige, at boligområdet har et meget dårligt, dårligt, godt eller meget godt omdømme blandt folk, som ikke bor i området?? (n=2062)

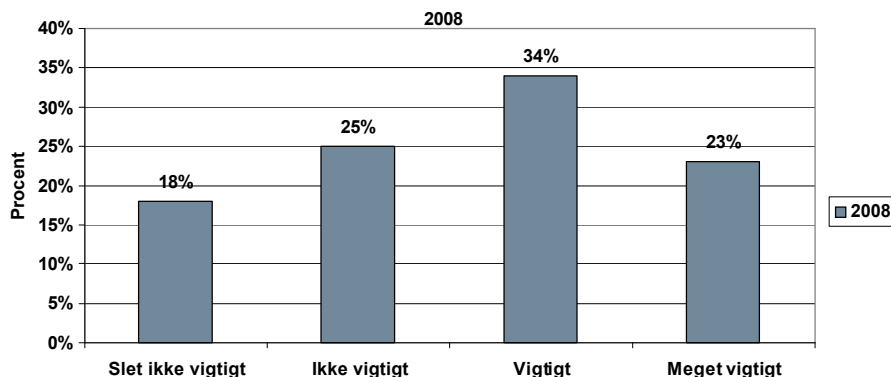

Trivselsundersøgelsen viser således, at der på samme tid er en stor andel af beboerne, som trives i deres boligområde, og en stor andel af beboerne, som oplever, at deres boligområde har et dårligt omdømme. Beboerne oplever tilsyneladende et modsætningsforhold mellem deres egne vurderinger af boligområderne og udefrakommendes vurderinger af boligområderne. Dette er et fænomen, man ofte ser i udsatte boligområder⁶.

For at efterprøve hypotesen om, at områdets image har betydning for beboernes trivsel, er beboerne blevet spurgt direkte herom i den aktuelle undersøgelse. Som det fremgår af Figur 3-4, er beboerne splittede i deres opfattelse af, om det er tilfældet. Et flertal af beboerne mener imidlertid, at det er vigtigt (34 %) eller meget vigtigt (23 %) for dem, at området har et godt omdømme.

Figur 3-4: Hvor vigtigt er det for dig, at dit boligområde har et godt omdømme blandt folk, som ikke bor i området? (n=2183)

⁶ Mazanti, B. (2002). Fortællinger fra et sted. (Ph.d.-afhandling). Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut.

Det er i særlig grad beboere med en anden baggrund end dansk, som føler sig påvirkede af områdets eksterne omdømme.

Spørger man beboerne, hvad der kan forklare deres boligområdes omdømme, nævner mange, at beboersammensætningen og mediernes beskrivelse af – samt rygter og fordomme om – områderne er vigtige årsager til, at områderne har det image, de har. Desuden fylder omfanget af forskellige former for kriminalitet end del i besvarelserne, jf. Tabel 3-8.

Tabel 3-8: Hvad er efter din opfattelse årsagen til, at boligområdet har det omdømme, det har (n= 2259)

	Procent
Rygter / fordomme	19 %
Omfanget af hærværk	18 %
Andelen af beboere med anden etnisk baggrund	17 %
Mediernes beskrivelse af området / mediehistorier	16 %
Omfanget af anden kriminalitet	13 %
Beboersammensætningen i øvrigt	10 %
Følelsen af tryghed / utryghed	10 %
Omfanget af vold / trusler om vold	9 %

Kun svarkategorier med over 5 % af de angivne svar er medtaget.

3.3.1 Opsamling på beboernes oplevelse af områdernes omdømme

Beboerne i de 13 områder oplever generelt, at deres boligområder har et dårligt omdømme, selvom der er sket et lille fremskridt over de seneste to år.

Områdernes omdømme påvirker de fleste beboeres trivsel negativt, særligt beboere med en anden baggrund end dansk. Ifølge beboere skyldes det dårlige

omdømme typisk omfanget af hærværk og anden kriminalitet samt mediehistorier og rygter og fordomme.

3.4 Sociale relationer i boligområderne

I dette afsnit beskrives de sociale relationer i boligområderne.

Beboerne er blevet spurgt til, hvordan de oplever forskellige sociale relationer i deres boligområde – fra de flygtige relationer ('Hilser I på hinanden?') til de nære relationer ('Besøger I hinanden?').

Som det fremgår af Tabel 3-9, er der ikke overraskende en systematik i, at andelen af beboere, som er en del af de sociale relationer i området, er faldende, når man bevæger sig fra typen af flygtige relationer mod typen af nære relationer. Således oplever næsten alle beboere, at man hilser på hinanden i boligområdet, ligesom hovedparten af beboerne giver udtryk for, at man taler med hinanden. Disse resultater tyder på, at der er en relativt stærk områdeidentitet i boligområderne.

Tabel 3-9: Hvordan er forholdet mellem beboerne i dit boligområde? (I parentes resultaterne fra 2006)

	Ja	Nej	Total
Hilser I på hinanden? (<i>n</i> =2241)	93 % (93 %)	7 % (7 %)	100 % (100 %)
Interesserer I jer for hinanden? (<i>n</i> =2150)	54 % (55 %)	46 % (45 %)	100 % (100 %)
Snakker I med hinanden? (<i>n</i> =2237)	71 % (70 %)	29 % (30 %)	100 % (100 %)
Besøger I hinanden? (<i>n</i> =2238)	27 % (25 %)	73 % (75 %)	100 % (100 %)

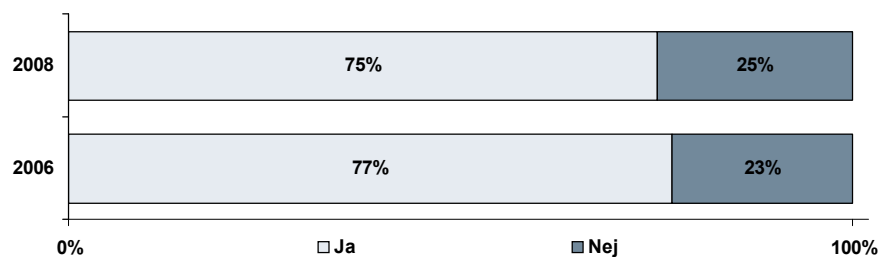
Omtrent halvdelen af beboerne svarer, at beboerne interesserer sig for hinanden, mens kun omkring en fjerdedel af beboerne ligefrem besøger hinanden. Billedet af de sociale relationer er stort set identisk med, hvad man så i 2006.

Der er en svag tendens til, at de flygtige sociale relationer styrkes med alderen, mens de nære sociale relationer er særligt udbredte blandt børnefamilier, især børnefamilier med to forældre. Det sidste kan skyldes, at forældrene mødes via deres børns leg og aktiviteter.

Går man tættere på den enkelte beboers sociale relationer i boligområdet, viser der sig et nogenlunde tilsvarende billede. Det fremgår af Figur 3-5, at tre ud af

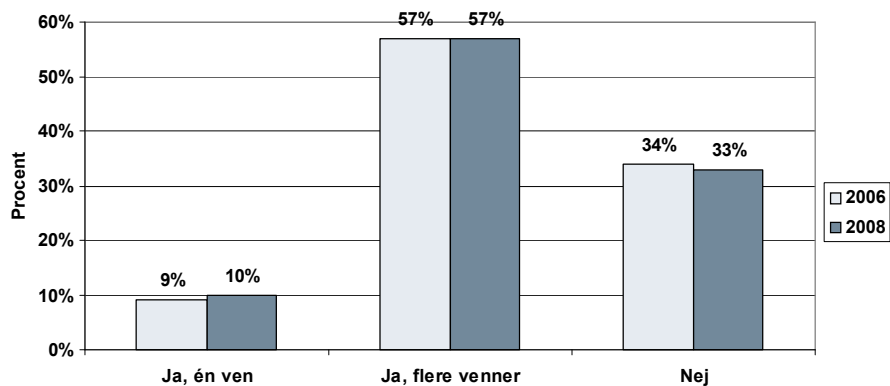
fire beboere har naboer eller bekendte i deres boligområde, som de taler med i det daglige. Det gælder i lidt højere grad, desto ældre man er, ligesom der er en svag tendens til, at kvindelige beboere oftere har denne type sociale relationer i boligområdet end mandlige.

Figur 3-5: Har du naboer eller bekendte i dit boligområde, som du taler med? (n=2250)

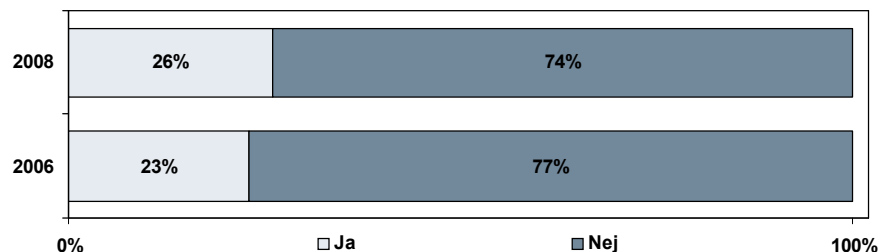
Figur 3-6 viser beboernes besvarelse af spørgsmålet, om de har én eller flere venner i området, som de taler med. To ud af tre beboere har mindst én venskabelig relation i deres boligområde.

Figur 3-6: Har du én eller flere venner i dit boligområde, som du taler med? (n=2248)

Hver fjerde beboer har på tilsvarende vis familiære relationer i deres boligområde, hvilket er illustreret i Figur 3-7.

Figur 3-7: Har du familie – ud over dem, du eventuelt bor sammen med – i dit boligområde, som du taler med? (n=2249)

For samtlige tre typer af sociale relationer (bekendtskaber, venskaber og familie) illustreret i Figur 3-5 til Figur 3-7 er situationen i dag identisk med situationen i 2006. Også for disse relationer gælder det, at de er mere udbredte blandt børnefamilierne end andre beboergrupper.

3.4.1 *Forholdet mellem forskellige etniske beboergrupper i områderne*

I trivselsundersøgelsen er der spurgt særskilt til de sociale relationer mellem forskellige etniske beboergrupper.

Spørger man til den enkelte beboers relationer til andre beboere med en anden etnisk baggrund end vedkommende selv, er der stor forskel på, hvor megen kontakt man har. Tabel 3-10 viser, at beboerne deler sig i tre næsten lige store grupper, hvor lidt mere end en tredjedel sjældent eller aldrig har kontakt til beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv, en tredjedel har en gang imellem denne form for social kontakt, mens det for den sidste tredjedel forekommer ofte eller ligefrem meget ofte.

Tabel 3-10: Hvor ofte taler du med beboere i området, som har en anden etnisk baggrund end dig? (n=2246)

	2006	2008
Aldrig	19 %	14 %
Sjældent	21 %	22 %
En gang imellem	30 %	31 %
Ofte	16 %	19 %
Meget ofte	14 %	14 %

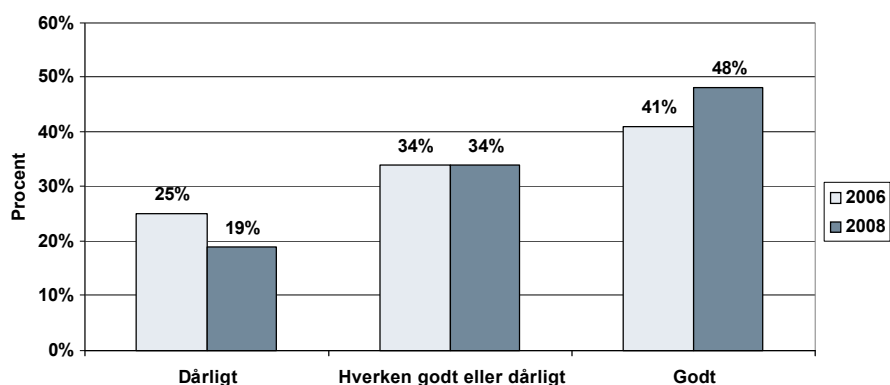
Total	100 %	100 %
-------	-------	-------

Der er ikke forskel på, hvordan beboere med dansk baggrund og beboere med en anden baggrund end dansk har besvaret dette spørgsmål. Dette selv om sidstnævnte gruppe dækker over mange forskellige nationale og kulturelle baggrunde, hvilket kunne forventes at føre til flere interkulturelle relationer, eftersom der for disse beboere ikke er nær så mange beboere i området med samme baggrund som dem selv at pleje relationer med, som det er tilfældet for f.eks. beboere med dansk baggrund. Ligesom i 2006 angiver gruppen af beboere over 65 år – og blandt dem særligt beboere med anden baggrund end dansk – at have en mindre grad af kontakt med beboere med en anden etnisk baggrund end dem selv, end det er tilfældet for de yngre beboergrupper. Bortset fra denne 'pensionist'-effekt har alder ingen afgørende betydning for de interkulturelle relationer i områderne.

Derudover kan det bemærkes, at der er en svag tendens i retning af flere interkulturelle relationer i områderne sammenlignet med 2006.

Ud over de personlige relationer er beboerne også blevet bedt om mere overordnet at vurdere forholdet mellem de forskellige etniske grupper i boligområdet. Her er beboerne stadig splittede, dog med en overvægt af beboere, som vurderer, at forholdet mellem de etniske grupper er godt. Også her er der sket en positiv udvikling siden 2006, idet andelen af beboere, som oplever, at forholdet mellem de etniske grupper er godt, er steget med syv procentpoint.

Figur 3-8: Hvordan synes du, at forholdet er mellem de etniske grupper i boligområdet, fx danskere, tyrkere, somaliere mv.? (n=1970)

3.4.2 Opsamling på de sociale relationer i områderne

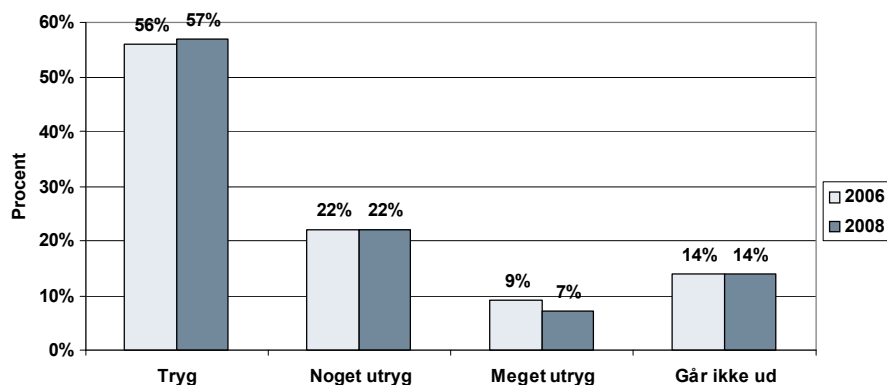
Trivselsundersøgelsen peger generelt på, at de sociale relationer i boligområderne er gode. Det gælder også relationerne mellem de forskellige etniske grupper i områderne, hvor der er sket en positiv udvikling siden 2006-undersøgelsen. Det er særligt de flygtige sociale relationer, som er udbredte i områderne, mens de nære sociale relationer naturligt nok er mindre udbredte blandt beboerne.

3.5 Beboernes oplevelse af tryghed

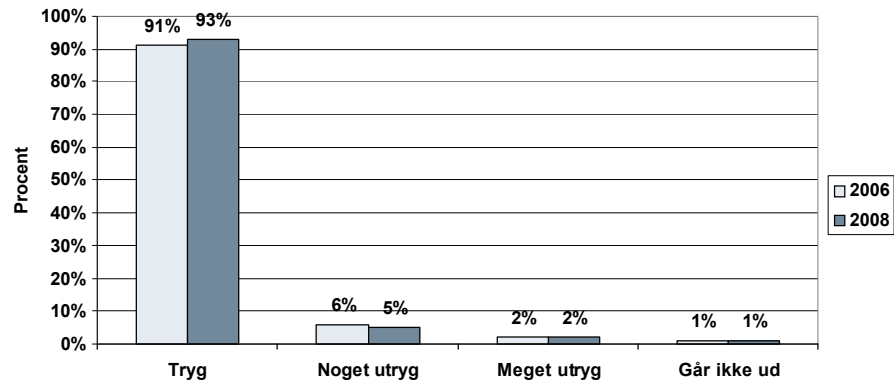
I dette afsnit beskrives beboernes følelse af tryghed eller utryghed, samt deres erfaringer med at være udsat for kriminalitet i boligområdet.

Figur 3-9 til Figur 3-11 illustrerer beboernes følelse af tryghed, når de færdes på udendørsarealerne i boligområdet henholdsvis om aftenen og i dagtimerne, samt når de opholder sig i deres egen bolig.

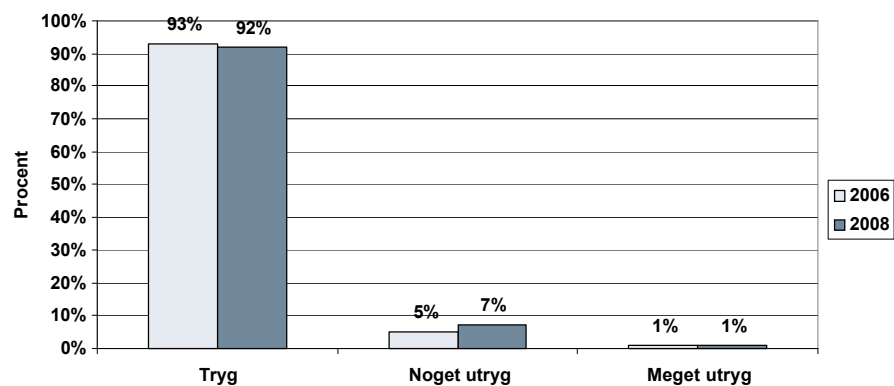
Figur 3-9: Når du færdes i udendørsarealerne i boligområdet om aftenen, føler du dig så... (n=2246)

Figur 3-10: Når du færdes i udendørsarealerne i boligområdet i dagtimerne, føler du dig så... (n=2241)

Figur 3-11: Når du er i din bolig, føler du dig så... (n=2249)

Ikke så overraskende er følelsen af utryghed størst om aftenen, hvor et mindretal af beboerne slet ikke bevæger sig ud. Det er dog stadig over halvdelen af beboerne, som slet ikke føler sig utrygge, heller ikke om aftenen. I dagtimerne og i egen bolig føler næsten samtlige beboere sig trygge i deres boligområde. Situationen er den samme som for to år siden.

Heller ikke overraskende er følelsen af utryghed størst blandt de ældre beboere, hvor knap halvdelen af beboerne over 65 år slet ikke bevæger sig ud om aftenen. Kvinderne i boligområderne føler sig generelt mindre trygge end mændene. Der er ikke forskel på, hvor trygge beboere med henholdsvis dansk og udenlandsk baggrund føler sig.

Den relativt høje andel af beboere, som føler sig trygge i boligområdet er bemærkelsesværdig i forhold til de oplevelser af kriminalitet, som beboerne giver

udtryk for at have haft inden for det seneste år. Det fremgår f.eks. af Tabel 3-11, at over en tredjedel af beboerne har oplevet hærværk på deres ejendele eller den bygning, de bor i, inden for det seneste år, mens også et større mindretal af beboerne inden for det seneste år har været udsat for henholdsvis tyveri, indbrud, vold eller trusler om vold, samt tilråb eller anden chikane. Tallene er stort set de samme som for to år siden.

Tabel 3-11: Har du eller en anden i din husstand inden for det seneste år været udsat for... (I parentes resultaterne fra 2006)

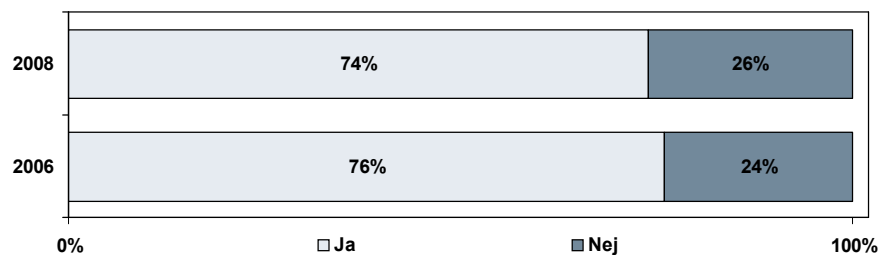
	Ja	Nej	Total
... hærværk på den bygning, du bor i, eller på dine ejendele? (n=2236)	37 % (36 %)	63 % (64 %)	100 % (100 %)
... tyveri af cykel, bil eller andre udendørsgenstande? (n=2243)	26 % (22 %)	74 % (78 %)	100 % (100 %)
... indbrud i bolig, garage, havehus eller lignende? (n=2243)	15 % (15 %)	85 % (85 %)	100 % (100 %)
... vold eller trusler om vold? (n=2245)	9 % (9 %)	91 % (91 %)	100 % (100 %)
... tilråb eller anden chikane? (n=2247)	18 % (20 %)	82 % (80 %)	100 % (100 %)

Ældre beboere har i mindre grad end yngre beboere været udsat for de omtalte typer kriminalitet – men føler sig altså, som omtalt ovenfor, alligevel mere utrygge i boligområderne end andre beboere. Børnefamilierne har i lidt højere grad end de øvrige beboergrupper oplevet tyveri, hvilket formentlig kan forklares med cykeltyverier.

Det forventes at have en betydning for beboernes følelse af tryghed og trivsel i deres boligområde, om de oplever at have nogen at henvende sig til, hvis der opstår problemer.

Som det ses af Figur 3-12, giver ca. tre ud af fire beboere udtryk for, at de har nogen at henvende sig til, hvis de oplever problemer i deres boligområde. Det gælder i lidt højere grad ældre beboere og beboere med dansk baggrund end de øvrige beboergrupper. Igen er situationen næsten identisk med situationen i 2006.

Figur 3-12: Oplever du, at du har nogen at henvende dig til, hvis du oplever problemer i dit boligområde? (n=2161)

3.5.1 Opsamling på beboernes oplevelse af tryghed i områderne

Beboerne føler sig i høj grad trygge i deres boligområder, særligt i dagtimerne, og når de færdes i egen bolig, hvor stort set alle beboere føler sig trygge. Dog er flere ældre beboere utrygge, særligt om aftenen, hvor mange ikke bevæger sig ud, ligesom kvinderne ikke føler sig helt så trygge som mændene i områderne. Samtidig oplever tre ud af fire beboere, at de har nogen at henvende sig til, hvis der opstår problemer i deres boligområde.

Den generelle følelse af tryghed blandt beboerne kan virke overraskende i forhold til beboernes relativt udbredte erfaringer med at være udsat for forskellige former for kriminalitet, og i lyset af de uroligheder i perioden for dataindsamlingen, som berørte flere af boligområderne. Niveaueet for såvel tryghed som oplevet kriminalitet er uændret siden 2006.

3.6 Beboernes oplevelse af den boligsociale indsats

I dette afsnit beskrives beboernes oplevelse af den boligsociale indsats og de boligsociale aktiviteter i deres boligområder.

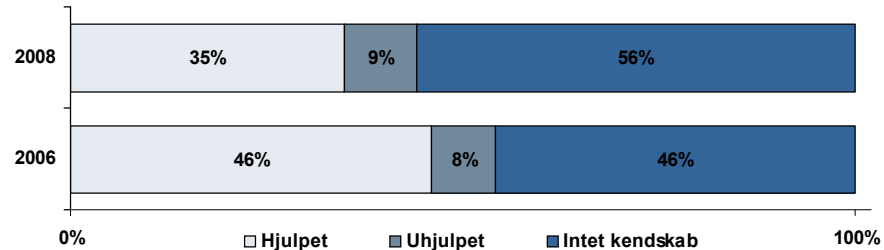
3.6.1 Den boligsociale indsats

Som et led i den boligsociale indsats er der oprettet beboerrådgiverfunktioner i de 13 områder. Der er dog primo 2008 ikke nogen beboerrådgiver i Mjølnerparken.

Spørges der ind til beboerrådgiveren/beboerrådgiverne i området, svarer 35 % af beboerne bekræftende på at have kendskab til, at der er en beboerrådgiver i området⁷. Hvis beboerne bliver hjulpet ved at få navnet eller navnene på beboerrådgiveren eller -rådgiverne læst op, øges det samlede kendskab til i alt 44 % af beboerne. Det er et fald på 10 procentpoint i forhold til resultatet fra 2006-undersøgelsen.

⁷ Respondenterne fra Mjølnerparken er udeladt fra analysen af det konkrete spørgsmål, idet beboerrådgiverfunktionen ikke er besat i 2008.

Figur 3-13: Ved du, om der er en beboerrådgiver i dit boligområde? – Andel 'Ja'
(n=2103/1364)

Det er særligt beboere med en anden baggrund end dansk samt yngre beboere, som ikke har kendskab til beboerrådgiveren/-rådgiverne i deres område. Der er stor forskel på, hvor mange, som kender deres beboerrådgiver(e) i de enkelte områder. I de seks mindste boligområder kender gennemsnitligt halvdelen af beboerne beboerrådgiveren, mens det kun er hver tredje beboer i de syv største områder.

Det samlede fald i kendskabet til beboerrådgiverne i områderne kan delvist forklares med den større udskiftning af beboere i områderne i de senere år, jf. afsnit 3.1. Det kan også skyldes, at beboerrådgivernes arbejde i forhold til at koordinere de boligsociale aktiviteter i området har betydet, at de overlader mere udførende arbejde til frivillige og derfor yder en mere tilbagetrukket indsats, som ikke er synlig for beboerne i det daglige.

3.6.2 *Deltagelse i fællesaktiviteter*

Et andet element i den boligsociale indsats i de 13 boligområder er fællesaktiviteterne. I trivselsundersøgelsen er beboerne blevet spurgt til, hvornår de senest har deltaget i aktiviteter i deres boligområde.

Tabel 3-12: Hvornår har du senest deltaget i aktiviteter i dit boligområde? (n=2234)

	2006	2008
Inden for de seneste tre måneder	24 %	22 %
Inden for det seneste halve år	8 %	9 %
Inden for det seneste år	8 %	6 %

For over et år siden	61 %	15 %
Aldrig		48 %
Total	100 %	100 %

Tabel 3-12 viser, at næsten halvdelen af beboerne aldrig har deltaget i fællesaktiviteter i boligområdet, mens yderligere 15 % ikke har deltaget inden for det seneste år⁸. Lidt mere end hver femte beboer (22 %) har deltaget i aktiviteter i boligområdet inden for de seneste tre måneder. Også hvad angår fællesaktiviteterne er billedet i dag det samme som for to år siden.

Der er en klar sammenhæng, hvor beboere, som deltager i fællesaktiviteter i deres boligområde, også har flere sociale relationer i boligområdet. Det er dog ikke muligt ud fra datamaterialet at undersøge årsagssammenhængen, dvs. om deltagelse i fællesaktiviteter fører til flere sociale relationer, eller om gode sociale relationer øger beboernes deltagelse i de fælles aktiviteter.

Særligt blandt beboere med anden baggrund end dansk er der mange, som aldrig har deltaget i fællesaktiviteter (59 %). Ældre beboere deltager oftere end yngre.

De beboere, der enten aldrig har deltaget, eller som ikke har deltaget i aktiviteter i deres boligområde inden for det seneste år, er blevet spurgt til, hvad årsagen er. De hyppigst afgivne svar er præsenteret i Tabel 3-13.

Tabel 3-13: Hvad er årsagen til, at du ikke har deltaget i aktiviteter i dit boligområde inden for det seneste år? (n=1432)

Jeg har generelt ikke tid	34 %
Jeg ønsker ikke at deltage i sådanne aktiviteter	28 %
Jeg har været forhindret i at deltage	11 %

⁸ Der blev ikke skelnet mellem disse to kategorier i 2006-undersøgelsen. I 2008 er der skelnet med henblik på at undersøge, om restgruppen tidligere har deltaget i aktiviteter i området.

Aktiviteterne passer ikke til mine ønsker / behov	10 %
Der har ikke været nogle aktiviteter /jeg har ikke hørt om aktiviteter	8 %
Aktiviteterne har været henvendt til en anden målgruppe	5 %

Kun svarkategorier med over 5 % af de angivne svar er medtaget.

Knap en tredjedel af disse beboere svarer, at de ikke har tid til at deltage, mens yderligere en tredjedel af dem slet ikke ønsker at deltage, enten fordi de ikke kan overtales (20 %) eller fordi de aktiviteter, der foregår, ikke passer til deres behov (13 %).

- 3.6.3 *Opsamling på beboernes oplevelse af den boligsociale indsats i områderne*
I 2008 har knap halvdelen af beboerne kendskab til beboerrådgiverne i områderne, hvilket dog dækker over store forskelle mellem de enkelte områder. Kendskabet har været faldende siden 2006, hvilket delvist kan forklares med stigningen i beboerudskiftningen i områderne og med, at beboerrådgiverne gradvist får en mere tilbagetrukket rolle i boligområderne.

Der er ligesom i 2006 en stor del af beboerne i områderne, som aldrig eller meget sjældent har deltaget i aktiviteter i området, ligesom det stadigvæk især er de unge og beboere med en anden baggrund end dansk, som ikke deltager.

4. **Konklusioner og fremadrettede udfordringer**

Denne rapport har præsenteret resultaterne af trivselsundersøgelsen for de 13 boligområder under ét. Rapporten har belyst forskellige aspekter af beboernes trivsel i de 13 områder og beboernes samlede tilfredshed med at bo der, hvor de bor. Trivselsundersøgelsen er en opfølgning på en undersøgelse i de samme boligområder i 2006, hvorfor der er sat fokus på, hvordan udviklingen har været siden 2006. Derudover er der peget på generelle tendenser i, hvordan forskellige beboergrupper adskiller sig i deres trivselsmønstre.

I dette kapitel samles der kort op på rapportens konklusioner. Først opsummeres rapportens konklusioner på beboernes generelle trivsel i boligområderne. Herefter samles der op på analysen af de forskellige aspekter af beboertrivslen, som undersøgelsen har beskæftiget sig med. Dernæst trækkes tendenserne i forhold til 2006-undersøgelsen frem, inden rapportens konklusioner på forskelle mellem forskellige beboergruppers trivsel repeteres. Afslutningsvis skitseres der på baggrund af disse konklusioner en række fremadrettede udfordringer for den koordinerende, boligsociale indsats i de 13 boligområder.

4.1 **Den generelle trivsel i boligområderne**

Når man ser samlet på de 13 boligområder, giver beboerne generelt udtryk for at trives der, hvor de bor. Det gælder både, når man beder om deres egen vurdering, og når man måler trivslen på en række indikatorspørgsmål. Det samlede billede er, at ca. 80 % af beboerne angiver at være tilfredse med at bo i deres boligområde og giver udtryk for at trives på hvert af de fem indikatorspørgsmål, som handler om beboernes engagement i boligområdet og deres oplevelse af det sociale miljø.

Den generelle tilfredshed, som kommer til udtryk i beboernes besvarelser, skal ses i lyset af, at knap halvdelen af beboerne ønsker at flytte på kortere eller længere sigt. Der ligger dog mange forskellige årsager bag flytteønskerne, herunder forhold, som en ren boligsocial indsats ikke kan ændre på, som f.eks. utilfredshed med de fysiske rammer.

Når beboerne skal pege på det bedste ved deres boligområde, fremhæver de ofte – og på tværs af de enkelte områder – beliggenheden og forskellige forhold

omkring boligens og boligområdets kvalitet. Der er således på samme tid en andel af beboere, for hvem boligen og de fysiske rammer giver anledning til et ønske om at flytte, og en andel af beboere, som fremhæver boligens kvaliteter som noget positivt. Når beboerne tilsvarende skal pege på, hvad der kan gøres bedre i områderne, nævner de typisk en ændring af beboersammensætningen og nedbringelse af kriminalitet og hærværk som ting, der kan forbedres.

4.2 **Aspekter af beboernes trivsel**

Når man dykker dybere ned i de forskellige aspekter af beboernes trivsel får man et mere nuanceret billede af, hvad den samlede trivsel dækker over.

Det kan blandt andet konstateres, at selvom hovedparten af beboerne som nævnt er tilfredse med deres boligområde ud fra en samlet betragtning, har de en oplevelse af, at området har et dårligt image blandt andre borgere uden for området. Da et flertal af beboerne samtidig tillægger områdets omdømme betydning, er det dårlige image noget, som påvirker trivslen negativt. Ifølge beboerne er især omfanget af kriminalitet og beboersammensætningen, men også historier, rygter og fordomme de væsentligste årsager til, at deres område har det omdømme, det har.

I modsætning til det negative blik, beboerne oplever, omverdenen har på deres boligområder, trives de sociale relationer i boligområderne i vid udstrækning. Langt hovedparten af beboerne giver udtryk for, at de flygtige relationer mellem beboerne er gode – og mange beboere vurderer også, at forholdet mellem de forskellige etniske grupper i områderne er godt. En restgruppe bestående af ca. hver femte beboer oplever dog at have dårlige relationer, også på det flygtige niveau. Samtidig er de nære sociale relationer i mindre grad udbredte blandt beboerne i boligområderne.

På trods af, at mange beboere har oplevet at være udsat for forskellige former for kriminalitet inden for det seneste år – og på trods af at flere beboere som omtalt ovenfor nævner kriminalitet som noget, der bør sættes ind over for – er der en udbredt følelse af tryghed i boligområderne. Dog er der i aftentimerne en gruppe beboere – primært ældre beboere og kvinder – der ikke føler sig trygge, eller som ikke går ud.

Den sociale indsats i boligområderne er stadig præget af, at næsten halvdelen af beboerne slet ikke deltager i aktiviteter i deres boligområde, mens endnu andre kun sjældent deltager. Mange har ikke lyst eller føler ikke, at aktiviteterne passer til deres behov, mens andre ikke har tid. Når der spørges til netværkspersonerne i området, svarer tre ud af fire beboere, at de har nogen at henvende sig til, hvis de oplever problemer i boligområdet. Under halvdelen af beboerne kender til deres

beboerrådgiver, hvilket delvist kan forklares med en stor tilflytning af beboere inden for de senere år, ligesom kendskabet til beboerrådgiverne er større i de små områder.

4.3 **Udvikling i beboernes trivsel**

En del af formålet med at gennemføre den aktuelle trivselsundersøgelse er at måle på udviklingen i beboernes trivsel siden indførelsen af beboerrådgiverfunktionerne og iværksættelsen af de særlige boligsociale indsatser, idet der i 2006 blev foretaget en indledende måling.

Generelt må beboernes trivsel siges at være meget robust over den toårige periode siden den første måling. For såvel den samlede tilfredshed som for de fleste aspekter af beboernes trivsel er billedet i dag det samme som i 2006. Man har formået at fastholde det trivselsniveau, som fandtes i de 13 områder i 2006, selvom der bl.a. har været stor beboerudskiftning i perioden, og på trods af, at flere af områderne i perioder har været berørt af uroligheder.

På nogle områder kan der dog spores en udvikling. Der er sket en positiv udvikling i de sociale relationer i de 13 boligområder, særligt i forholdet mellem de forskellige etniske grupper. Samtidig er der sket en – om end begrænset – forbedring af beboernes oplevelse af områdernes omdømme.

Til gengæld er der sket et fald i beboernes kendskab til beboerrådgiverne, hvilket som omtalt ovenfor delvist kan forklares med en udskiftning blandt beboerne og blandt beboerrådgiverne.

4.4 **Trivselsmønstre blandt forskellige beboergrupper**

Et af de mønstre, som kan identificeres i beboertrivslen, er, at ældre beboere på en række områder trives bedre end de yngre beboere. De har f.eks. oftere sociale relationer i boligområdet, selvom tendensen kun gælder de mere flygtige relationer frem for de helt nære. De oplever også i højere grad at have nogen at henvende sig til i området, og de er alt i alt mere tilfredse ud fra en samlet betragtning. Til gengæld er de ikke overraskende mere utrygge, særligt om aftenen. Tendensen er efter evaluators erfaringer velkendt fra andre danske boligområder.

En anden tendens er, at beboere med en anden baggrund end dansk påvirkes mere af, at deres boligområde efter deres opfattelse har et dårligt omdømme, end beboere med en dansk baggrund. De deltager samtidig i mindre grad i fællesaktiviteter, og de oplever i mindre omfang at have nogen at henvende sig til i deres boligområder, ligesom de har et ringere kendskab til beboerrådgiverne. De nævnte forhold kan have betydning for, at flere beboere med en anden baggrund end dansk ønsker at flytte fra boligområderne, end det er tilfældet med beboere

med dansk baggrund. Den stærke koncentration af beboere med indvandrerbaggrund i de 13 områder synes dermed ikke at være udtryk for en egentlig præference for at bo i boligområderne blandt denne gruppe beboere. Adspurgte nævner de pågældende beboere særligt boligens størrelse, huslejen og ønsket om, at ens børn skal vokse op et andet sted, som de væsentligste motiver til at ville flytte.

4.5 **Perspektiver på fremadrettede muligheder og udfordringer**

Samlet set peger trivselsundersøgelsen på følgende hovedudfordringer for den koordinerede boligsociale indsats i de 13 udvalgte københavnske boligområder:

4.5.1 *Status quo*

Trivselsundersøgelsen har afdækket, at niveauet for beboernes trivsel er meget robust over for såvel påvirkninger som boligsociale tiltag. Undersøgelsen dokumenterer således, at det er lykkedes at fastholde niveauet for beboernes trivsel fra 2006.

Denne robusthed i beboernes trivsel afspejler sig omvendt også deri, at det ikke i løbet af de to år, der er gået siden den foregående undersøgelse, er lykkedes at skabe en forøgelse i den sociale trivsel i de 13 boligområder. Der kan imidlertid spores en udvikling på visse afgrænsede aspekter af beboernes trivsel. F.eks. er de sociale relationer mellem de etniske grupper i områderne forbedret, ligesom der er en svag tendens til, at man har formået at forbedre boligområdernes omdømme.

Den overordnede status quo for beboernes trivsel er samtidig et udtryk for, at det er en udfordring at skabe udvikling og skabe samlede løft for boligområder gennem boligsociale indsatser, fordi der er mange forskellige udefrakommende faktorer, som på samme tid påvirker beboertrivslen. Tilrettelæggelsen af den boligsociale indsats er derfor mangestrengt, kompleks og helhedsorienteret.

Hovedudfordringen bliver fremover at omsætte de afgrænsede, konkrete fremskridt til et samlet løft i beboernes trivsel. Det sker, når en positiv udvikling på et bestemt aspekt af beboernes trivsel bruges som løftestang til at skabe en positiv udvikling på andre aspekter af beboertrivslen. I afsnit 4.5.2 herunder (punkt 4) uddybes, hvordan de forbedrede sociale relationer kan forventes at kunne anvendes som 'løftestangs-effekt' i forhold til at mindske oplevelsen af kriminalitet og følelsen af utryghed.

4.5.2 *Fokusområder i indsatsen*

Selvom resultaterne af de to trivselsundersøgelser i 2006 og 2008 dokumenterer stor robusthed i beboernes trivsel og dermed begrænset udvikling, tegner der sig alligevel et billede af de fremadrettede muligheder og udfordringer, hvor der kan

identificeres nogle oplagte fokusområder.

1. Fokusering på målsætninger og succeskriterier

Den samlede udvikling må forventes at komme på baggrund af konkrete fremskridt på delområderne i den boligsociale indsats. En oplagt metode til at skabe fokus og målrettedhed i den boligsociale indsats er ved at synliggøre fokusområder og målsætninger, samt ved at opstille egentlige succeskriterier for indfrielsen af målsætningerne. Det kan f.eks. gøres ved at identificere, hvilke aspekter af beboernes trivsel, man ønsker at prioritere i de kommende år. Når det er besluttet hvilke indsatser, der skal iværksættes, og hvordan det forventes at påvirke trivslen, opstilles konkrete målsætninger for, hvilken udvikling i beboernes trivsel man forventer at kunne måle og dokumentere ved fremtidige trivselsundersøgelser.

At opstille succeskriterier for den boligsociale indsats – såvel for den koordinerende indsats som for områdeindsatserne – vil ud over øget fokus og målrettedhed også give mulighed for at arbejde mere systematisk med evalueringer og opfølgninger, hvoraf løbende trivselsundersøgelser blot er et blandt flere mulige redskaber. Således er målingen på specifikke succeskriterier medvirkende til at tydeliggøre, hvornår målene er indfriet og om resultaterne lever op til forventningerne. Opfyldelse af målsætninger kan f.eks. også dokumenteres gennem systematisk opfølgning beskæftigelsesstatistikker, indberetninger af kriminalitet i områderne, antallet og sammensætningen af deltagere i de sociale arrangementer mv.

2. Fokusering på redskaber og metoder

Trivselsundersøgelsen viser, at et muligt fokusområde for den koordinerende boligsociale indsats kunne være at udvikle nye idéer til aktiviteter i boligområderne og foretage en samlet evaluering af hvilke aktivitetsformer, der tiltrækker og motiverer forskellige grupper af beboere. Trivselsundersøgelsen dokumenterer, at særligt de unge beboere og beboere med anden baggrund end dansk ikke deltager så ofte i fælles aktiviteter som andre beboergrupper.

En del beboere med anden baggrund end dansk har slet ikke hørt om, at der foregår sådanne fælles aktiviteter, mens mange beboere med dansk baggrund ikke oplever, at de eksisterende fællesaktiviteter modsvarer deres ønsker og behov.

3. Fokusering på målgrupper

Trivselsundersøgelsen peger på, at de yngre beboere⁹ og beboere med anden baggrund end dansk på forskellige områder udtrykker en lavere trivsel end andre

beboergrupper. Målgrupperne i den boligsociale indsats skal selvfølgelig vurderes på baggrund af situationen og initiativerne i de enkelte områder, men af hensyn til forankring af indsatsen og skabelsen af harmoniske boligområder er det oplagt i den koordinerende indsats at bibeholde et stærkt fokus på såvel beboere med en anden baggrund end dansk som på unge beboere uanset baggrund.

De ældre beboere trives generelt i deres boligområder; og som beskrevet i afsnit 4.4 udtrykker de på flere områder en relativt højere trivsel, end man ser blandt de yngre generationer af beboere. De føler sig imidlertid i markant højere grad end de øvrige beboere utrygge i deres boligområder om aftenen.

Trivselsundersøgelsen dokumenterer, at denne følelse af utryghed ikke kan forklares med, at de ældre beboere oftere oplever at blive udsat for kriminalitet af nogen art. Tværtimod gør det modsatte sig gældende. Man kan derfor overveje, om det kan mindske følelsen af utryghed blandt denne gruppe beboere, hvis man gennem en kampagne informerer om, at ældre beboere relativt sjældent er udsat for kriminalitet. En sådan informationskampagne kan forventes at skabe en accept blandt mange ældre beboere af, at deres følelse af utryghed heldigvis er ubegrundet, når man ser på fakta.

4. Fokusering på eksisterende ressourcer

Der er samlet set i de 13 boligområder en ressource i de sociale relationer, der er relativt stærke, og som har udviklet sig positivt siden 2006.

De gode relationer og de forbedrede forhold mellem områdernes etniske beboergrupper kan udnyttes til at forbedre områdernes omdømme, idet sociale relationer er forudsætningen for en stærk områdeidentitet og opbygningen af et positivt internt image, som kan smitte af på borgerne i andre dele af byen. Udfordringerne bliver at omsætte de rigtigt stærke flygtige relationer i områderne til nære og varige relationer, som også kan være løftestang for større beboerinitiativer og beboerengagement i områderne.

I de forbedrede sociale relationer ligger tilsvarende et fundament for at skabe øget tillid mellem beboerne, fordi sociale relationer og interaktioner må forventes at føre til større gensidig forståelse og respekt. Øget tillid mellem beboerne er en væsentlig del af områdets 'sociale kapital', som må forventes at være en ressource, man kan trække på i forhold til at nedbringe omfanget af kriminalitet og hærværk i boligområderne. Mere konkret vil personer, som kender og respekterer hinanden, normalt være mindre tilbøjelige til at bedrive hærværk på hinandens ejendele eller andre former for kriminalitet. Det må igen forventes at

⁹ Med yngre beboere tænkes på gruppen af 18-24-årige, idet de yngste respondenter i undersøgelsen er 18 år.

føre til mindre utryghed blandt beboerne.

5. Metodebeskrivelse

I dette kapitel beskrives undersøgelsen metode, herunder undersøgelsens tilrettelæggelse, dataindsamling og dataanalyse.

Den anvendte metode er valgt med henblik på at sikre dels en høj kvalitet i de indsamlede data, dels en høj sammenlignelighed med den tidligere trivselsundersøgelse fra 2006 med henblik på at dokumentere udviklingen i beboernes trivsel. Trivselsundersøgelsen er gennemført blandt et antal beboere, som sikrer en repræsentativ analyse for såvel de 13 boligområder samlet set som for det enkelte boligområde isoleret set.

Tilsvarende er de indsamlede data blevet analyseret både samlet og i 13 områdespecifikke analyser. De følgende afsnit beskriver den anvendte metode med fokus på den samlede analyse¹⁰.

5.1 Undersøgelsens tilrettelæggelse

Københavns Kommune bad NIRAS Konsulenterne forestå en trivselsundersøgelse i de 13 boligområder, som indgår i en særlig boligsocial indsats med bl.a. beboerrådgiverfunktioner i de enkelte områder, og som tilbage i 2006 indgik i en tilsvarende undersøgelse. Trivselsundersøgelsen skulle gennemføres i første halvdel af 2008 med henblik på at indgå i den løbende tilrettelæggelse af den boligsociale indsats. Formålet var bl.a. at dokumentere udviklingen i beboertrivslen i de 13 områder siden 2006.

Det blev besluttet, at trivselsundersøgelsen skulle gennemføres som telefoninterview med et repræsentativt udsnit af beboerne i hvert af de 13 boligområder. Telefoninterview giver erfaringsvist en højere svarprocent og dermed bedre datakvalitet end f.eks. postale eller internetbaserede spørgeskemaer. Da målgruppen for trivselsundersøgelsen samtidig indeholdt en del socialt udsatte grupper, som bl.a. kan være kendetegnet ved lav skriftlighed og/eller dårlige dansk kundskaber, var telefoninterview den mest hensigtsmæssige dataindsamlingsmetode.

5.1.1 *Udarbejdelse af interviewguide*

¹⁰ Der henvises til områderapporterne for særskilte metodebeskrivelser.

Til brug for de telefoniske interview blev der udviklet en interviewguide. Interviewguiden sikrer ensartethed i de spørgsmålsformuleringer, som benyttes, og de svarkategorier, som anvendes. Da undersøgelsen havde karakter af en opfølgingsmåling på en tidligere gennemført trivselsundersøgelse fra 2006, skulle den samme interviewguide i udgangspunktet anvendes til begge undersøgelser. På den måde kunne resultaterne fra de to undersøgelser sammenlignes direkte, hvorved undersøgelsen præcist kunne måle udviklingen over tid.

Der blev foretaget enkelte justeringer af interviewguiden, bl.a. ved at tilføje et ekstra spørgsmål, som skulle supplere trivselsmålingen med beboernes vurdering af de forhold, som påvirker deres daglige trivsel og områdernes omdømme udadtil.

Dertil var der i interviewguiden afsat plads til – i lighed med 2006-undersøgelsen – at der i hvert område kunne stilles op til fem områdespecifikke spørgsmål, som kunne afdække forhold af særlig relevans for de enkelte områder. I udgangspunktet var der lagt op til, at spørgsmålene var de samme som i 2006, idet beboerrådgiverne i de enkelte områder dog blev bedt om at vurdere spørgsmålenes fortsatte relevans og om eventuelt at foreslå nye spørgsmål.

NIRAS Konsulenterne udarbejdede et udkast til interviewguide og kommenterede beboerrådgivernes forslag til nye spørgsmål ud fra metodiske overvejelser. Derudover blev der foretaget pilottest af interviewguiden med henblik på at teste interviewtiden, beboernes forståelse af spørgsmålene samt interviewguidens flow. Den endelige interviewguide blev fastlagt i samarbejde med Københavns Kommunes Socialforvaltning.

5.1.2 *Koordinering med Naboskabsundersøgelsen*

Parallelt med trivselsundersøgelsen blev der i dele af de 13 boligområder gennemført en Naboskabsundersøgelse blandt beboerne. *Naboskabet* er en anden type trivselsundersøgelse, som i indhold ligner nærværende trivselsundersøgelse. Der blev derfor afholdt et møde med KAB, som gennemfører Naboskabsundersøgelsen, med henblik på at koordinere dataindsamlingerne i de to undersøgelser mest muligt.

5.1.3 *Udvælgelse af respondenter og udsendelse af informationsskrivelser*

Det blev aftalt at gennemføre op mod 200 interview i hvert af de 13 boligområder. Dette antal ville sikre, at resultaterne i hvert boligområde blev repræsentative, ligesom det samlet set ville sikre et analysegrundlag, hvor der kan foretages avancerede statistiske analyser med lav statistisk usikkerhed.

Forud for dataindsamlingen blev der indhentet telefonnumre på de husstande,

som skulle indgå i undersøgelsen. Der blev forsøgt indhentet 800 telefonnumre i hvert boligområde. I de syv mindste områder måtte der pga. områdernes størrelse foretages et totaludtræk på alle de husstande, der kunne skaffes telefonnummer på¹¹. I disse områder blev dataindsamlingen foretaget som totalundersøgelser. I de seks største områder blev der tilfældigt udtrukket telefonnumre på 800 husstande med henblik på at gennemføre 200 interview.

Forud for dataindsamlingen blev der udsendt informationsskrivelser til de husstande, som indgik i respondentudtrækket. Informationsskrivelsen skulle oplyse beboerne om gennemførelsen af og formålet med den forestående undersøgelse. Informationsskrivelserne forventedes på den måde at kunne forøge andelen af beboere, som accepterede at deltage i undersøgelsen.

5.2 **Dataindsamling**

Dataindsamlingen blev gennemført med henblik på at sikre repræsentativitet og reliabilitet i undersøgelsen.

5.2.1 *Gennemførelse af dataindsamling*

Telefoninterviewene blev gennemført i perioden 4. februar til 19. marts 2008 blandt i alt 2.252 beboere i de 13 områder.

Telefoninterviewene blev gennemført af NIRAS Konsulenterne erfarne og multisprogede studenterkorps. Foruden dansk kunne beboerne, hvis de udtrykte ønske herom, interviewes på arabisk, tyrkisk, somali, serbokroatisk eller engelsk. På den måde sikredes det, at undersøgelsen fik den højst mulige repræsentativitet af personer med anden etnisk baggrund end dansk. Interviewerne blev alle forud for undersøgelsens gennemførelse sat grundigt ind i undersøgelsens formål og fik interviewguiden gennemgået med henblik på at sikre en ensartet forståelse af spørgsmålene.

Når der blev opnået kontakt til en husstand, blev der spurgt efter den person i husstanden over 17 år, som senest havde haft fødselsdag. På den måde blev det sikret, at udvælgelsen af respondenter var tilfældig – også inden for hver enkelt husstand.

I de syv mindste områder blev der foretaget minimum fire opringninger til hver husstand på forskellige dage, indtil der blev opnået kontakt. I de seks største områder, blev der gennemført indledningsvist 200 interview i hvert område. Efter dataindsamlingens afslutning i de syv mindste områder blev der i de store områder suppleret med ekstra interview, indtil det samlede antal interview nåede

¹¹ Også udbredelsen af fastnettelefoner, andelen af telefonbrugere med intet eller hemmeligt nummer samt andelen af mobiltelefonbrugere med taletidskort har betydning for hvor mange husstande, der kan beriges med telefonnumre.

det nødvendige antal på 2.250.

I tabellen herunder ses fordelingen af interview på de enkelte områder:

Tabel 5-1: Fordeling af henholdsvis beboere og respondenter i de 13 boligområder i trivselsundersøgelsen, samt statistiske vægte for hvert område.

Boligområde	Antal beboere o. 18 år	% af samlet	Antal interview	% af samlet	Vægt
Akacieparken	721	2,6	93	4,1	0,6215841
Bispebjerg	4.494	16,0	209	9,3	1,7239884
Rabarberlandet	2.297	8,2	215	9,5	0,8565843
Gyldenrisparken	696	2,5	99	4,4	0,5636657
Holmbladsgadekvarteret	2.122	7,6	204	9,1	0,8339937
Jagtvejskvarteret	1.962	7,0	203	9,0	0,7749087
Kongens Enghave	4.902	17,5	226	10,0	1,7390515
Lundtoftegadekvarteret	1.088	3,9	189	8,4	0,4615456
Mjølnerparken	1.032	3,7	149	6,6	0,555317
Urbanplanen	3.700	13,2	221	9,8	1,342323
Sjælør Boulevard	445	1,6	84	3,7	0,424745
Basis 37	702	2,5	128	5,7	0,4397185
Tingbjerg Utterslevhuse	3.927	14,0	232	10,3	1,357127
I alt	28.088	100,0	2.252	100,0	1

Tabellen viser også den statistiske korrektion, som er foretaget i dataanalysen. Mere herom i 5.3.1.

5.2.1.1 Uroligheder i boligområderne under dataindsamlingen

En række områder i København og resten af Danmark var medio februar 2008 udsat for uroligheder og ildspåsættelser af varierende omfang og karakter. Urolighederne startede på Nørrebro, men spredte sig hurtigt til andre – hovedsageligt københavnske – boligområder. De 13 boligområder, som indgår i trivselsundersøgelsen, var i varierende omfang berørt af urolighederne.

Der er i afrapporteringen af undersøgelsens resultater ikke taget forbehold for, hvordan disse begivenheder har påvirket resultaterne. Det skyldes to forhold. For det første indgik urolighederne som en del af det liv, der leves i boligområderne – på godt og ondt. Den påvirkning, som begivenhederne har haft på beboernes

besvarelser er udtryk for reelle ændringer i deres trivselsniveau. For det andet synes beboernes besvarelser at være meget uafhængige af de samtidige begivenheder. Andelen af beboere, som i 2008-undersøgelsen i det forudgående år har oplevet hærværk på deres ejendele, er stort set den samme som i 2006. Tilsvarende giver beboerne samlet set ikke udtryk for at føle sig mere utrygge i 2008 end i 2006.

Endvidere har beboerrådgerne i 12 af de 13 boligområder meldt tilbage, i hvilket omfang deres boligområde var berørt af urolighederne. De fleste områder har ifølge beboerrådgerne kun perifert været udsat for ildspåsættelser eller anden form for hærværk. De tre områder, som har oplevet mest hærværk og/eller (ifølge beboerrådgerne) megen beboerbevågenhed om emnet, er Basis 37, Urbanplanen og Tingbjerg. Førstnævnte sted oplever beboerne relativt meget hærværk sammenlignet med de 12 øvrige områder, men det er mindre i 2008 end i 2006. I Urbanplanen oplever beboerne et 'normalt' niveau af hærværk sammenlignet med de 12 øvrige områder, og der opleves mindre hærværk i 2008 end i 2006. I Tingbjerg opleves der relativt lidt hærværk, selvom der har været en lille stigende tendens mellem 2006 og 2008. I alle tre områder føler beboerne sig mere trygge i 2008 end i 2006. Heller ikke i de øvrige områder er der noget, som indikerer, at urolighederne har påvirket beboernes generelle tryghed og trivsel. De mulige undtagelser er Bispebjerg, hvor det oplevede omfang af hærværk og følelsen utryghed blandt beboerne er steget fra 2006 til 2008, og Holmbladsgadekvarteret, hvor lidt flere beboere i 2008 end i 2006 ikke bevæger sig udenfor om aftenen. Om tendensen til større utryghed i disse to områder skyldes de omtalte uroligheder, eller om der er tale om, at andre episoder har påvirket beboernes følelse af tryghed, kan der ikke siges noget om.

Der er således ingen umiddelbare belæg for, at urolighederne skulle have påvirket det samlede billede af beboernes trivsel i de 13 boligområder.

5.2.2 *Undersøgelsen repræsentativitet*

Blandt de husstande, som er blevet kontaktet i forbindelse med undersøgelsen, er der indkommet 2.252 besvarelser svarende til en effektiv svarprocent på 55,7 (se Tabel 5-2). Svarprocenten er lidt lavere end i 2006 (59 %), hvilket formentlig delvist skyldes den parallelle dataindsamling i Naboskabsundersøgelsen, ligesom det relativt store antal husstande, som ikke blev truffet efter minimum fire opkald reelt dækker over fejlnumre (aflagte mobiltelefonnumre). I forhold til målgruppen er der tale om tilfredsstillende svarprocent.

Tabel 5-2: Opgørelse af svarprocent for den telefoniske trivselsundersøgelse

Bruttostikprøve	4.613
Fejlnumre/screening	567
Nettostikprøve	4.046
Antal gennemførte interview	2.252
Antal ej trufne efter minimum fire opkald	306
Antal nægtede	1.488
Svarprocent	55,7 %

For at undersøge repræsentativiteten i data er der foretaget en frafaldsanalyse. I frafaldsanalysen kontrolleres der for, at forskellige beboergrupper er tilstrækkeligt repræsenteret i undersøgelsen. Tabel 5-3 herunder viser stikprøvens sammensætning sammenlignet med populationens målt på KÅS-tallene fra Danmarks Statistik.

Tabel 5-3: Frarafaldsanalyse på udvalgte baggrundsvARIABLE

		Hovedrapport		
		Beboerundersøgelse (%)	Population (%)	Afvigelse (%-point)
Alder	18-24 år	10,6	11,9	-1,3
	25-34 år	21,8	21,9	-0,1
	35-49 år	31,0	32,2	-1,2
	50-66 år	21,4	20,6	0,8
	67+ år	15,2	13,4	1,8
Herkomst	Danmark (o. 17 år)	54,9	52,7	2,2
	Andre lande (o. 17 år)	45,1	47,3	-2,2
Husstand	Alene	36,5	45,7	-9,2
	Alene sammen med ét eller flere børn	15,1	15,3	-0,2
	Gift/samboende uden børn	18,5	14,1	4,4

Gift/samboende med ét eller flere børn	26,1	15,8	10,3
Øvrige	3,8	9,2	-5,4

Det fremgår, at stikprøven er meget repræsentativ i forhold aldersfordelingen og fordelingen mellem beboere med dansk baggrund og beboere med anden baggrund end dansk.

Der er større uoverensstemmelse mellem stikprøven og populationsgrundlaget, hvad angår husstandssammensætningen. En del af denne diskrepans kan forklares med forskellige opgørelsesmetoder. F.eks. har Danmarks Statistik en relativt stor 'Øvrige'-kategori.

Der er ikke foretaget frafaldsanalyse på beboernes beskæftigelsesforhold, eftersom opgørelsesmetoden hos Danmarks Statistik ikke kan eftergøres i denne type undersøgelser.

5.3 **Dataanalyse**

5.3.1 *Statistisk vægtning*

På baggrund af frafaldsanalysen er det muligt at foretage en statistisk korrektion af data, såfremt bestemte beboergrupper er under- eller overrepræsenterede i stikprøven. En sådan statistisk korrektion er forbundet med statistisk usikkerhed og bør kun foretages, hvis en eventuel fejlrepræsentation af bestemte beboergrupper i stikprøven skævvrider undersøgelsens resultater.

Der er ikke foretaget statistisk korrektion af trivselsundersøgelsens resultater på baggrund af frafaldsanalysen. For det første er stikprøven i høj grad repræsentativ for den reelle beboersammensætning. For det andet viser det sig ved en efterprøvning, at de samlede resultater ikke ændrer sig afgørende, såfremt der foretages statistisk korrektion af data. Intet resultat ændrer sig med mere end et enkelt procentpoint, når der korrigeres for alder og herkomst, mens intet resultat ændrer sig med mere end to procentpoint, når der korrigeres for husstandssammensætning. Usikkerheden på sammenligningen af Danmarks Statistiks opgørelse over husstandssammensætningen i boligområderne og trivselsundersøgelsens opgørelse over husstandssammensætningen i stikprøven vurderes at være større end usikkerheden på resultaterne.

Til gengæld er der foretaget en statistisk korrektion af data, således at hvert af de 13 boligområder indgår i den samlede analyse med den vægt, som boligområdets størrelse berettiger til. Beregningen af vægte fremgår af Tabel 5-1.

5.3.2 *Signifikanskriterier ved sammenligninger mellem beboergrupper*

I analysen af trivselsundersøgelsens resultater er der foretaget statistisk test for, om der er forskel på, hvordan bestemte beboergrupper har besvaret de forskellige spørgsmål. Eventuelle forskelle er kommenteret i resultatfremstillingen i kapitel 3.

I forbindelse med disse test er der anvendt såvel statistiske som substantielle signifikanskriterier. De statistiske test er foretaget som Chi-Square-test, hvor kun forskelle, som er signifikante på mindst $\alpha = 0,05$ niveau, er afrapporteret.

Med det meget store datagrundlag falder mange mindre forskelle inden for dette signifikansniveau (og også inden for mere stringente statistiske signifikanskriterier), hvorfor der tillige er anvendt to substantielle signifikanskriterier. For det første er små/ubetydelige forskelle ikke afrapporteret. For det andet er kun sammenhænge, som er meningsfulde, afrapporteret. F.eks. adskiller 'Andet'-husstandskategorien sig på flere resultater fra de øvrige husstandskategorier. Denne slags forskelle er vanskelige at fortolke på og derfor udeladt.

6. Bilag

I dette bilag præsenteres det datamateriale, som ikke er medtaget i rapportens øvrige kapitler. Det drejer sig om de fulde tabeller for de såkaldt 'uhjulpne' spørgsmål, hvor beboerne frit har formuleret deres svar, som først derefter er blevet kategoriseret af interviewereren.

Tabelnummereringen refererer til det tabelnummer, som optræder i resultatkommenteringen i kapitel 3.

6.1 Fuldstændigt tabelmateriale for uhjulpne spørgsmål

Tablet 3-3: Hvad er den vigtigste årsag til, at du gerne vil flytte fra dit boligområde?
(n=532)

	Procent
Boligens størrelse	18 %
Ønsker at mine børn skal vokse op et andet sted	12 %
For lidt tryk generelt	11 %
Kvaliteten af egen bolig	6 %
Huslejens størrelse	6 %
For stor andel af flygtninge og indvandrere	6 %
For megen kriminalitet (inkl. vold/trusler om vold)	5 %
Ønsker at flytte fra København pga. kæreste, familie eller venner	4 %
For meget hærværk	4 %
For stor andel af beboere på overførselsindkomst	2 %
Dårlig kontakt mellem beboere på tværs af etniske og kulturelle forskelle	2 %
Dårlig kontakt mellem beboere generelt	2 %
Ønsker at flytte fra København pga. arbejde eller uddannelse	1 %
Bebyggelsens fysiske tilstand	1 %

Mangel på grønne områder	1 %
Dårlig renholdelse/vedligeholdelse	1 %
Dårlige trafikforhold / parkeringsforhold	1 %
Dårlige offentlige transportmuligheder	1 %
For stort omfang af tyveri og indbrud	1 %

Tabel 3-4: Hvad er den vigtigste årsag til, at du endnu ikke er flyttet fra dit boligområde?
(n=521)

	Procent
Har ikke fundet noget andet endnu	32 %
Har ikke råd til noget andet (endnu)	28 %
Står langt nede på ventelisten	13 %
Der er ingen ledige boliger (der hvor jeg gerne vil flytte hen)	12 %
Jeg flytter i den nærmeste fremtid	5 %
Jeg er glad for min nuværende bolig	4 %
Af hensyn til børnene, så de ikke skal skifte skole / institution	1 %
Jeg har ikke haft overskud til at finde noget nyt	1 %

Tabel 3-5: Hvad er det bedste ved at bo i dit boligområde? (n=2252)

	Procent
Boligens kvalitet	27 %
De grønne områder	22 %
Boligens kvalitet	19 %
Gode indkøbsmuligheder	14 %
Andet, noter hvad (n = 2268)	13 %
Gode offentlige transportmuligheder	12 %
Lav husleje	10 %
Lavt støjniveau	9 %
God kontakt mellem beboere generelt	8 %
Udendørsarealerne	7 %
Man føler sig tryk	6 %
Gode legemiljøer til børn	4 %
God beboersammensætningen generelt	4 %

Bebyggelsens kvalitet	3 %
Gode trafikforhold/parkeringsforhold (n = 2269)	3 %
God renholdelse/vedligeholdelse (n = 2269)	2 %
Gode aktivitetstilbud til ældre	2 %
Gode aktivitetstilbud til voksne	2 %
Gode aktivitetstilbud til børn (n = 2269)	2 %
Tværkulturel beboersammensætning	2 %
God kontakt mellem beboere på tværs af etniske og kulturelle forskelle	2 %
Lav grad af kriminalitet / hærværk	2 %
God service fra boligselskabet	2 %
Gode aktivitetstilbud til unge	1 %
Stor ansvarsfølelse blandt beboerne	1 %
God belysning udenfor	1 %

Tabel 3-6: Hvis boligområdet skulle blive et bedre sted at bo, hvad mener du så, der skal gøres? (n=2252)

	Procent
Flere aktivitetstilbud til unge	10 %
Mindske andelen af flygtninge og indvandrere (n = 2263)	10 %
Mindre hærværk	9 %
Bedre renholdelse/vedligeholdelse	8 %
Generel ændring af beboersammensætningen	8 %
Fysiske forbedringer af egen bolig (n = 2262)	6 %
Fysiske forbedringer af bebyggelsen	5 %
Flere grønne områder	5 %
Bedre trafikforhold/parkeringsforhold	5 %
Bedre legemiljøer til børn	5 %
Lavere husleje	5 %
Flere aktivitetstilbud til børn	5 %
Mindre kriminalitet (vold/trusler om vold)	5 %
Større tryghed generelt	5 %
Fysiske forbedringer af udendørsarealer	4 %
Bedre indkøbsmuligheder	4 %
Mindre omfang af tyveri og indbrud	4 %

Mindre støj	4 %
Flere aktivitetstilbud til voksne	3 %
Mindske andelen beboere på overførselsindkomst	3 %
Bedre kontakt mellem beboere generelt	3 %
Større ansvarsfølelse blandt beboerne	3 %
Bedre styr på de unge	2 %
Bedre offentlige transportmuligheder	2 %
Flere aktivitetstilbud til ældre	2 %
Bedre kontakt mellem beboere på tværs af etniske og kulturelle forskelle	2 %
Bedre service fra boligselskabet	2 %
Flere tilbud til ensomme beboere	1 %
Flere tilbud til psykisk syge beboere	1 %
Flere tilbud til psykisk syge beboere	1 %
Elevatorer skal opføres	1 %
Større lejligheder	1 %
Mere lys opsættes udendørs	1 %
Mindske andelen af misbrugere	1 %

Tabel 3-8: Hvad er efter din opfattelse årsagen til, at boligområdet har det omdømme, det har? (n = 2250)

	Procent
Rygter / fordomme	19 %
Omfanget af hærværk	18 %
Andelen af beboere med anden etnisk baggrund	17 %
Mediernes beskrivelse af området / mediehistorier	16 %
Omfanget af anden kriminalitet	13 %
Beboersammensætningen i øvrigt	10 %
Følelsen af tryghed / utryghed	10 %
Omfanget af vold / trusler om vold	9 %
Det sociale ansvar / den kommunale henvisning	4 %
Kvaliteten af bebyggelsen generelt	3 %
Kontakten mellem beboerne generelt	3 %
Kvaliteten af boligerne	2 %
De grønne områder	2 %

Kontakten mellem beboerne på tværs af etniske og kulturelle forskelle	2 %
Kvaliteten af udendørsarealerne	1 %
Renholdelse og vedligeholdelse	1 %
Trafikforholdene/parkeringsforholdene	1 %
Aktivitetstilbuddene til beboerne generelt	1 %
Andelen af psykisk syge beboere	1 %

Tabel 3-13: Hvad er årsagen til, at du ikke har deltaget i aktiviteter i dit boligområde inden for det seneste år? (n=1432)

	Procent
Jeg har generelt ikke tid	34 %
Jeg ønsker ikke at deltage i sådanne aktiviteter	28 %
Jeg har været forhindret i at deltage	11 %
Aktiviteterne passer ikke til mine ønsker / behov	10 %
Der har ikke været nogle aktiviteter /jeg har ikke hørt om aktiviteter	8 %
Aktiviteterne har været henvendt til en anden målgruppe	5 %
Jeg er flyttet til for nylig	3 %
På grund af kvaliteten i aktiviteterne	2 %